

“Deutsch Macht Spaß A1. 2” Ders Kitabı Okuma Etkinliklerinin Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni Çerçevesi’nde İncelenmesi*

Analysis Of The Reading Activities In The Textbook “Deutsch Macht Spaß A1. 2” Within The Frame Of The Common European Framework Of Reference For Languages

Esad Ömer ŞEKER**
Aylin SEYMEN***

Öz:

Teknolojik gelişmeler ve büyük bir ivme kazanan küreselleşme sebebiyle, farklı milletlere ve farklı ülkelere mensup vatandaşlar arasındaki sınırlar git gide kaybolmakta ve insanlar birbirlerine her geçen gün daha da yakınlaşmaktadır. Bu gelişmelerin önünde duran engel de kültürler arasındaki farklılıklar ve dil olarak görülmeye başlanmıştır. Avrupa Konseyi’de küreselleşme çalışmalarını hızlandırmak ve engelleri ortadan kaldırmak için; 2001 yılında farklı kültürlerle sahip olan Avrupalı toplumlar arasında bir beraberlik ve bütünlük sağlamayı amaçlayan Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni (AOBM) yayınlamıştır. Bu metin ışığında çok kültürlülük ve çok dillilik gibi kavramlar ön plana çıkmıştır. Ayrıca AOBM yabancı dil yeterliğiyle ilgili birçok kritere ve ölçüye yer vermiş olup, yabancı dil öğretimini bir çatı altında toplamayı hedeflemiştir. Ülkemizde bu durumdan geri kalmamak için 2006 yılında AOBM’ye göre eğitim ve öğretim programlarını düzenlemiştir. Bu düzenlemelerden en önemlileri yabancı dil ders kitaplarıdır. Bu çalışmada bu ders kitaplarından, Milli Eğitim Bakanlığı ortaöğretim kurumlarında okutulmakta olan Deutsch Macht Spaß (DMS) isimli Almanca A1. 2 ders kitabı konu alınmaktadır. DMS’nin, AOBM

* Bu çalışma yazarın “Plus Deutsch” Almanca Ders Kitabının Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni Çerçevesi’nde İncelenmesi” isimli Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

** Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi yüksek lisans öğrencisi, Esad1995@yandex.com <https://orcid.org/0000-0002-3444-6217>.

*** Doç. Dr., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Alman Dili Eğitimi ABD, aseymen@gazi.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-5028-6540>.

bünyesinde bulunan okuma becerilerine yönelik oluşturulmuş kriterlere ne kadar uyduğu araştırılmaya çalışılmış ve %94 oranında uymadığı tespitine ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Avrupa Ortak Başvuru Metni, Deutsch Macht Spaß A1.2, Almanca

Abstract:

Due to technological developments and globalization, which has gained great momentum, the borders between citizens of different nations and different countries are gradually disappearing and people are getting closer to each other day by day. The obstacle standing in the way of these developments has also been seen as the differences between cultures and language. In order to accelerate the globalization efforts and to remove the obstacles the Council of Europe published in 2001; the Common European Framework of Reference for Languages (AOBM), which aims to provide unity and integrity between European societies with different cultures. In the light of this text, concepts such as multiculturalism and multilingualism have risen to prominence. In addition, AOBM included many criteria and scales related to foreign language proficiency and aimed to gather foreign language teaching under one roof. In order not to fall behind in this situation in our country, education and training programs were organized in 2006 according to AOBM. The most important of these regulations are foreign language textbooks. In this study, one of these textbooks, named Deutsch Macht Spaß (DMS) A1.2 is discussed, which is taught in secondary education institutions of the Ministry of National Education. It was researched how well the DMS complied with the criteria established for reading skills within the body of AOBM and it was determined that it did not comply with a rate of 94%.

Keywords: Common European Framework of Reference for Languages, Deutsch Macht Spaß A1.2, German Language

Giriş

Hızla gelişen teknoloji insanların daha rahat ve güvenli bir yaşam sürmesini sağlamakla birlikte farklı kültürlerle ve insanlarla tanışma, kaynaşma ve bir arada yaşama imkânını da sunmuştur. Farklı kültürlerden bahsedildiği zaman akla gelen ilk unsurlardan bir tanesi de kuşkusuz lisandır. Lisan öğrenmek ise gelişmekte olan dünyanın gerekliliklerinden bir tanesi konumuna gelmiştir. Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de dil öğrenme konusunda çalışmalar hızla devam etmektedir. Her ne kadar İngilizce yabancı dil olarak birçok alanda yeterli olsa da Türkiye’nin sanayi ve turizm gibi ortaklıkları göz önünde bulundurulduğuna Almanca ve Rusça gibi diller Türkiye için oldukça önemlidir. Bu sebeple Türkiye’deki Anadolu liselerinde öğretilmekte olan ikinci yabancı dil Almancadır.

Yabancı dillerin getirdiği yeni amaç ve gereksinimler çerçevesinde Avrupa Konseyi çok dilli ve çok kültürlü anlayışı hedef olarak dil politikasında yeni arayışlar içine girmiştir. Bu kapsamda Avrupa Konseyi 2001 yılını diller yılı olarak açıklamış ve bununla beraber *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni’ni (AOBM)* yayınlamıştır. Bu metinle beraber Avrupa ülkelerindeki dil eğitimi programlarında, program yönergelelerinde, sınav sistemlerinde ve ders kitaplarında ve benzeri çalışmalarda ortak bir zemin sunulması amaçlanmıştır. Metin, yabancı dil öğrenen adayların dili verimli bir şekilde öğrenebilmeleri ve dili iletişimde etkin bir biçimde kullanabilmeleri için elde etmeleri gereken kazanımları olabildiğince detaylı açıklamaktadır.

Bu metin kapsamında Türkiye de gerekli çalışmaları sürdürerek bazı değişikliklere gitmiştir. Yabancı dil öğretiminde kullanılan en yaygın materyaller ders kitaplarıdır. Yabancı dil olarak Almanca öğretiminde kullanılan ders kitaplarından bir tanesi de *Deutsch Macht Spaß A1.2* kitabıdır. Bu çalışmada *Deutsch Macht Spaß A1.2* kitabında bulunan okuma etkinliklerinin *AOBM*’ye göre incelenmesi konu alınmıştır.

Problem Durumu

Türkiye’de yabancı dil eğitimi açısından çalışmaların hızla devam etmesi birçok materyalin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Yabancı dil olarak Almanca eğitimi için ortaya çıkan materyallerden bir tanesi de *Deutsch Macht Spaß A1.2* kitabıdır. Şu anda Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı Anadolu liselerinde 11. ve 12. kademe sınıflarda bu kitap ders kitabı olarak kullanılmaktadır. Bu kadar yaygın kullanılmakta olan bir kitabın *AOBM*’ye uygunluğu merak edilmiş ve bu çalışmanın yapılması kararlaştırılmıştır. Bu çalışmada aşağıda belirtilen sorulara cevap aranmaktadır.

- *Deutsch Macht Spaß A1.2* kitabı *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni*’ne dikkat edilerek mi hazırlanmıştır?
- Bahsi geçen kitapta yer alan okuma etkinlikleri *AOBM*’de yer alan ölçütlere ne kadar uygundur?
- Bahsedilen kitapta, *AOBM*’de okuma becerisi içerisinde yer alan katalog, duyuru ya da afiş gibi metinlere yer verilmiş midir?

Amaç

Bu araştırmanın amacı ortaöğretim Almanca ders kitabı olan *Deutsch Macht Spaß A1.2* kitabının, AOBM’de bulunan okuma becerisi üzerine oluşturulan ölçüt çerçevesinde analiz edilmesidir. Analizler doğrultusunda bahsi geçen kitabın AOBM’ye olan uygunluğu tespit edilecektir. Elde edilebilecek bulguların, incelenen mevcut ders kitaplarının güncellenmesinde ve yeni yazılacak ders kitaplarının istenilen özelliklerde hazırlanmasına katkı sağlaması açılarından önemli olduğu düşünülmektedir.

Sınırlılıklar

Bu çalışma Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Anadolu Liselerinde kullanılmakta olan *Deutsch Macht Spaß A1.2 Schülerbuch* kitabı ve *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* ile sınırlandırılmıştır. Araştırma, ders kitabının incelenmesi için okuma becerisini geliştirmeye yönelik olan okuma etkinliklerine ve *AOBM’de* yer alan okuma becerisi için geçerli olan ölçüte dayanmaktadır. Bu ölçüt 2001 yılında yayınlanmış olan AOBM’nin 36. sayfasında Tablo 2’de açık bir şekilde belirtilmiştir. A1 seviyesindeki bir öğrenci, okuma becerisi için aşağıdaki kazanıma sahip olmalıdır.

Okuduğu katalog, duyuru ya da afiş gibi yazılı metinlerdeki bilindik adları, sözcükleri ve çok basit tümceleri anlayabilir.

Ich kann einzelne vertraute Namen, Wörter und ganz einfache Sätze verstehen, z. B. auf Schildern, Plakaten oder in Katalogen.

Deutsch Macht Spaß A1.2 Schülerbuch (DMS) kitabındaki okuma etkinlikleriyse; Uçar’ın (2021), “*Deutsch Macht Spaß*” ve “*Menschen*” kitaplarının *Kelime Hazinesi Bakımından Karşılaştırılması* adlı tezinde belirlenen DMS 68 adet okuma metinlerinden seçilmiştir.

Yöntem

Araştırmada öncelikle problem durumu, ders kitabı ve ölçüt belirlenmiştir. Çalışma sınırlandırıldıktan sonra *Deutsch Macht Spaß A1.2* kitabı içerisinde yer almakta olan okuma metinleri tespit edilmiş, akabinde *AOBM’de* bulunan gerekliliklere göre değerlendirilmiştir. Her okuma metni tek tek incelenmiş ve AOBM ile mukayese edilmiştir. Bulgular ve Tartışma bölümünde bu verilerin izahı yapılmış ve araştırma sonuçlandırılmıştır.

Araştırma Modeli

Bu çalışmada bahsi geçen ders kitabı AOBM ile mukayese edilmekte ve AOBM’ye olan uygunluğu tespit edilmeye çalışılmaktadır. Dolayısıyla bu çalışmanın modeli nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması modeli olarak karşılaştırılmıştır.

Evren ve Örneklem

Çalışmanın örneklemini Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olan Anadolu liselerinde yabancı dil olarak Almanca öğretiminde kullanılmakta olan *Deutsch Macht Spaß A1.2 Schülerbuch* kitabıdır. Bu bağlamda çalışmanın evrenini Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı tüm okul kademelerinde yabancı dil eğitimi için kullanılmakta olan yabancı dil ders kitapları oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması ve Analiz Edilmesi

Bu çalışmada kullanılmış olan kaynaklar çeşitli arama motorları aracılığıyla farklı veri tabanlarından ve çevrimiçi hizmet veren kütüphanelerden temin edilmiştir. Çalışmanın deneysel bölümünde kullanılmış olan veriler ise *Deutsch Macht Spaß A1.2 Schülerbuch* kitabından ve *AOBM’den* temin edilmiştir. Teorik bölümde elde edilen veriler bir bütün olarak ele alınmış ve ilgili konu için genel bir açıklama yapılmaya çalışılmıştır. Deneysel bölümde ise ilgili ders kitabından elde edilen veriler ile AOBM karşılaştırılmış ve kitap ile ilgili bir durum tespiti yapılmıştır.

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni

Globalleşmeyle ve teknolojik gelişmeler sebebiyle; uluslararası iletişimin neredeyse zorunlu hale geldiği, sınırların git gide azaldığı bu dünyada, toplumsal etkileşim kaçınılmaz bir hale gelmiştir. Bu gelişmeler önünde duran engelde kültürler arasındaki farklılıklar ve dil olarak görülmeye başlanmıştır. Avrupa konseyi de bu gelişmelerden geri kalmamak için, çok kültürlülük ve çok dillik gibi kavramları benimsemiş, bu kavramlar ışığında dil öğretiminde ortak kriterlerin belirlenmesi gerektiği kanaatine varmış ve buna yönelik AOBM’yi yayınlamıştır. Sınıf ortamında pilot uygulamaları 1998’e dayanan AOBM’yi bir müfredat olarak değerlendirmek doğru olmaz. AOBM uygulamalı bilgiler içeren; eğitim ve öğretimi tek çatı altında toplayan kapsamlı bir ölçektir. Toplam 9 ana bölüm ve 4 ek bölümden oluşan AOBM’nin nihai hedefleri içinde (Ateş ve Aytekin 2020: 4566, Cools & Sercu 2006: 2, Güler 2005: 93, Meb 2009: 6, Quetz 2001: 555, Schneider 2001: 197, Trimm vd. 2001: 8):

- Avrupa’daki dil ve kültür çeşitliliğinin, zengin mirasının korunmasını ve geliştirilmesi,
- Avrupa hareketliliğini arttırmak, ortak anlayış ve işbirliğini güçlendirmek, önyargı ve ayrımcılığın üstesinden gelebilmek için, farklı anadile sahip Avrupalılar arasında iletişim ve etkileşimin kolaylaştırılması,
- Başvuru metni, dil yeteneklerinin tanımlandığı çeşitli boyutları ayırt etmeli, öğrenmede gelişmenin ve ölçmenin sağlanacağı referans noktalarını (düzey ya da aşamalar) tespit etmeli ve açıklamalı (Kapsamlılık ilkesi),
- Herkesin anlayabileceği düzeyde, net ve açık olmalı (Şeffaflık ilkesi),
- İçeriğinde verilen bileşenler arasında çelişkiler bulunmamalı, bilhassa uyumluluk olması (Tutarlılık ilkesi) gelmektedir.

Bunun yanında AOBM’de her seviye (A,B,C) için 4 beceriyi ilgilendiren kriterlere yer verilmiştir. Bu araştırmada bu kriterlerden, A1 seviyesindeki okuma becerisi esas alınarak yapılmıştır. Bu durum Tablo 1’de ifade edilmiştir (Trimm vd. 2001:36).

ANLAMA	Dinleme	Kendisiyle, ailesiyle ve yakın çevresindeki somut olan şeylerle ilgili dinlediği basit yapıda olan tüm-celeri, yavaş ve net konuşulduğunda anlayabilir.
	Okuma	Okuduğu katalog, duyuru ya da afiş gibi yazılı metinlerdeki bilindik adları, sözcükleri ve çok basit tüm-celeri anlayabilir.
KONUŞMA	Karşılıklı Konuşma	Karşılıklı konuşmalarda, konuşma ortağı yavaş konuşursa ve gerektiğinde tekrarlayıp, cümle oluşturmada yardımcı olursa, kendini basit yoldan ifade edebilir. Zor durumlarda ve çok bilindik ko-nularda basit sorular sorabilir ve cevap verebilir.
	Bağlantılı Konuşma	Konuşurken tanıdığı insanları ve yaşadığı yeri be-timleyebileceği basit kalıp ve tüm-celere hâkimdir.
YAZMA	Yazma	Kısa ve basit tüm-celerle kartpostal yazabilmesi, bunun yanında isim, uyruk ve adres gibi kişisel bilgi içeren formları doldurabilir.

Tablo 1 A1 Seviyesinde 4 Temel Dil Becerilerinin Açıklanması

Okuma Becerisi

Okuma, metinler aracılığıyla yazılı dilde iletişim kurmaktır. Bilim, teknoloji ve ya-şamın birçok yönü hakkında bilgi edinmenin en etkili yoludur. Akademik çevredeki önemi tartışılmazdır. Okuma, günlük hayatımızda çok önemli bir role sahiptir ve bilgi sahibi olmak isteyen her insan için vazgeçilmez bir eylemdir. Çünkü okurken, insan-lar geniş bir bilgi birikimi edinip bunları özümseyebilir (Ismail, Syahrusah & Basuki 2017: 125).

Okuma süreci, göz ve beyinin ortak faaliyeti sonuç gerçekleşir. Gözün sembollerini algılamasıyla başlar ve beyinin bilişsel faaliyetler aracılığıyla sembollerini çözüp anlamlandırmasıyla son bulur (İşcan 2016: 491).

Okuma aynı zamanda yazarla okuyucu arasındaki iletişimidir. “Harflerin, sözcüklerin tamlamaların ve tümcelerin tanınmasını içerir. Anlamadan daha basit bir süreç olarak düşünülebilir. Buna karşın anlama, okur ve yazar arasındaki anlamı tahmin etme sürecidir” (Şahin 2010: 65).

Yabancı dilde ise okuma becerisi; dinleme, yazma ve konuşma becerileri gibi dilin 4 temel fonksiyonlarından birisidir. Dinleme gibi algılayıcı becerilerden biri olan okuma; algılama, kavrama, analiz etme ve öteleme gibi bilişsel basamakların yardımıyla yazılı metinlerin ve sembollerin işlendiği ve anlamlandırıldığı karmaşık bir süreçtir (Kaçar 2012: 168, Torben 2016: 104).

Yabancı dil derslerinde en sık yapılan etkinliklerin okuma becerisine ilişkin aktiviteler ve uygulamalar olduğu göze çarpmaktadır. Ders kitaplarındaki alıştırmaların ve metinlerin merkezinde okuma becerisi ön plandadır. Hatta diğer becerileri harekete geçiren etkinliklerde bile bu durumu görmekteyiz. Çünkü herhangi bir dinleme, yazma ve konuşma aktivitesine geçmeden önce karşımıza bir metin veya soru yönergesi çıkmaktadır. Bu durumdan yola çıkarak, yabancı dil derslerinde gerçekleşen en yoğun eylemin okuma olduğunu söylemek yanlış olmaz (Uçar ve Kalkan 2021: 32).

Ders Kitabında Bulunan Okuma Etkinliklerinin AOBM Kriterlerine Uygunluğu

Araştırmanın bu bölümünde Deutsch Mach Spaß A.1. 2 Almanca Ders kitabı ile ilgili bilgi verilmiş, daha sonra tablo ve şekiller yardımıyla kitaptaki okuma aktivitelerinin uygunluğu analiz edilmiş ve tespitler yapılmıştır.

Deutsch Mach Spaß A.1. 2 Ders Kitabı

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından 2018’de basımı gerçekleştirilen DMS, ortaöğretim MEB kurumlarında Almanca ders kitabı olarak kullanılmaktadır. DMS 8 Modül ve 93 sayfadan oluşmaktadır. Bu üniteler sırasıyla; yaşam yeri, vücut ve sağlık, alışveriş merkezinde, tatil ve gezi, yeni şehir ve yeni okul, gelenekler, ülkeler ve şehirler, yeme ve içme şeklindedir.

Etkinliklerin AOBM Kriterlerine Uygunluğu

AOBM’ye A1 seviyesindeki okuma becerisindeki ölçütlere göre, hedeflediği dilde; okuduğu katalog, duyuru ya da afiş gibi yazılı metinlerdeki bilindik adları, sözcükleri ve çok basit tümceleri anlayabilmesi beklenir. Tablo 2’de Deutsch Macht Spaß A1. 2 ders kitabındaki aktivitelerin uygunluğunu gösteren genel durum ifade edilmektedir.

Okuma Becerisi	Ünite 1- 8	Aktiviteler Mevcut	Aktivite Mevcut Değil
Katalog Gibi Yazılı Metinlerdeki Bilindik Adlar, Sözcükler ve Çok Basit Tümceler	Ders Kitabı:		×
Duyuru Gibi Yazılı Metinlerdeki Bilindik Adlar, Sözcükler ve Çok Basit Tümceler	Ders Kitabı: S. 14 (3/ab), S. 14 (4a), S. 48 (2/c), S. 88(2/ab),	✓	
Afiş Gibi Yazılı Metinlerdeki Bilindik Adlar, Sözcükler ve Çok Basit Tümceler	Ders Kitabı:		×

Tablo 2 Ders Kitabındaki Okuma Aktivitelerinin Uygunluğu

Tablo 2’de ifade edildiği üzere ders kitabındaki aktivitelerde okuma becerisine yönelik katalog ve afiş gibi yazılı metinlerdeki bilindik adlar, sözcükler ve çok basit tümcelere yer verilmezken, duyuru gibi yazılı metinlerdeki bilindik adlar, sözcükler ve çok basit tümcelere yer verildiği tespit edilmiştir.

DMS Ders kitabında, okuma becerisine ilişkin AOBM kriterleriyle bağdaşan, etkinlikler aşağıdaki örneklerle gösterilmiştir.

Ders kitabında ünite 1’de duyuru gibi yazılı metinlerdeki bilindik adlar, sözcükler ve çok basit tümcelere yer verilmiş midir?

- S. 14 (3/ab)’de verilen okuma etkinliğinde, içeriğinde ev ilanları olan duyurulara yer verildiği tespit edilmiştir. Daha sonra bu ilana ilişkin verilen detaylar hakkında soruların cevaplanması istenmiştir. Bu etkinlik şekil 1’de gösterilmektedir.

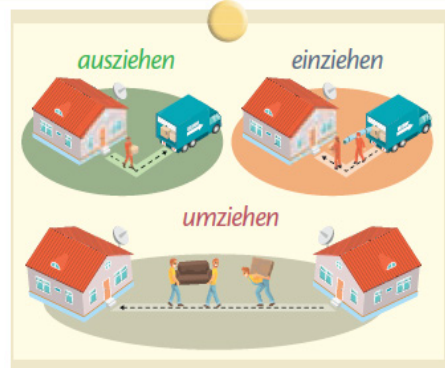
3. Wohnungsanzeigen

a Lesen Sie die Wohnungsanzeigen und schreiben Sie Ihre eigene Wohnungsanzeige wie im Beispiel.

<p>Einfamilienhaus in Köln</p> <p>Das Haus ist groß und gemütlich.</p> <ul style="list-style-type: none">• Einfamilienhaus mit Garten• 4 Zimmer • 2 Bäder• 1 Küche • 2 Toiletten• Miete monatlich: 1000 € <p>Rufen Sie an! 00492212222</p>	<p>Wohnung in Hamburg</p> <p>Die Wohnung ist schön und hell. Sie hat einen Balkon.</p> <ul style="list-style-type: none">• 1 Küche • 3 Zimmer• 1 Badezimmer • im Zentrum• Miete monatlich: 900 € <p>Rufen Sie an! 00492321212</p>
	<p>Wohnung in Frankfurt</p> <p>Die Umgebung ist sehr schön</p> <ul style="list-style-type: none">• 5 Zimmer • 2 Bäder • 3 Balkons• 1 Küche • Miete monatlich: 1200 € <p>Rufen Sie an! 0049211325</p>

b Lesen Sie die Wohnungsanzeigen noch einmal und beantworten Sie die Fragen.

1.	Hat das Einfamilienhaus einen Garten?
2.	Hat die Wohnung in Köln zwei Zimmer?
3.	Wie ist die Wohnung in Hamburg?
4.	Ist die Wohnung in Hamburg im Zentrum?
5.	Hat die Wohnung in Frankfurt ein Bad?
6.	Hat die Wohnung in Frankfurt 6 Zimmer?

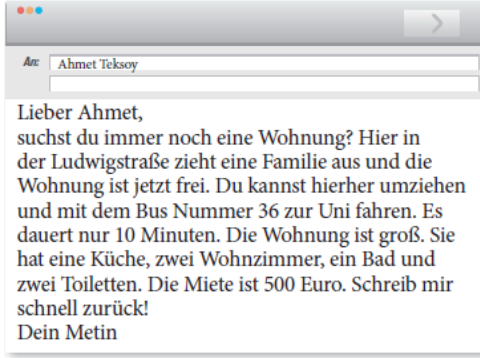

Şekil 1. DMS okuma etkinliği S. 14 (3/ab)

- S. 14 (4a)’da kişi, yazdığı mailde arkadaşına boşalan bir ev ile ilgili bir duyuruda bulunmuş ve evin özelliklerinden (Kira ücreti, evin bulunduğu yer, oda sayısı vb.) detaylıca bahsetmiştir. Bu etkinlik şekil 2’de gösterilmektedir.

4. Ahmets E-Mail

a Lesen Sie die E-Mail und kreuzen Sie richtig oder falsch an.

	richtig	falsch
Ahmet sucht eine Wohnung.	☐	☐
Metin will umziehen.	☐	☐
Metin wohnt in der Ludwigstraße.	☐	☐
Sie hat drei Zimmer.	☐	☐
Die Miete ist 600 Euro.	☐	☐
Die Wohnung ist groß.	☐	☐

Şekil 2. DMS okuma etkinliği S. 14 (4/a)

Ders kitabında ünite 4'te duyuru gibi yazılı metinlerdeki bilindik adlar, sözcükler ve çok basit tümcelere yer verilmiş midir?

- S. 48 (2/)'de bulunan metinde, hava durumu ile ilgili duyuruların yer aldığı tabloya yer verilmiştir. Sonrasında tabloda bulunan bilgiler ekseninde sorular yöneltilmiştir. Bu etkinlik şekil 3'de gösterilmektedir.

▶ KLIMATABELLE BELEK (TÜRKEI)												
	Jan	Feb	März	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dez
Maximale Temperatur	15°	17°	19°	21°	26°	30°	34°	35°	32°	26°	20°	17°
Minimale Temperatur	6°	7°	9°	10°	14°	19°	21°	23°	19°	14°	9°	8°
Sonnenstunden	4h	6h	7h	8h	10h	11h	12h	12h	10h	8h	6h	5h
Wassertemperatur	16°	16°	17°	18°	20°	23°	26°	27°	25°	23°	21°	17°
Regentage	14	11	8	6	5	2	0	0	1	6	10	12

c Lesen Sie die Texte und die Klimatabelle noch einmal. Beantworten Sie die Fragen.

1. Wann will die Familie in die Türkei reisen?
2. Seit wann wohnt Zitronen in Belek?
3. Wie viel Grad ist es im Januar in Belek?
4. Wie viel Grad ist es im August in Belek?
5. Wann ist die Wassertemperatur 20 Grad in Belek?
6. Wie viel Grad ist es im Winter in Belek?

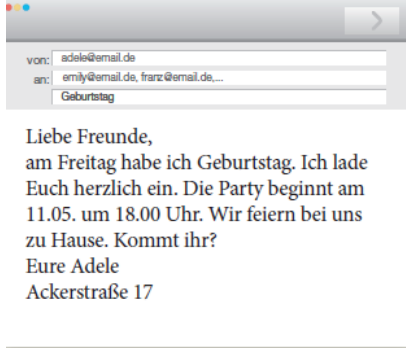
Şekil 3. DMS okuma etkinliği S. 48 (2/c)

Ders kitabında ünite 8'de duyuru gibi yazılı metinlerdeki bilindik adlar, sözcükler ve çok basit tümcelere yer verilmiş midir?

- S. 88(2/ab)'deki etkinlikte kişi, doğum günüyle ilgili davetiyeyi toplu mail aracılığıyla arkadaşlarına duyurmuştur. Aktivitenin ikinci bölümünde ise arkadaşlarının verdiği cevaplardan bahsedilmiştir. Daha sonra metine ilişkin soruların cevaplanması istenilmiştir. Bu etkinlik şekil 4'te gösterilmektedir.

2. Die Einladung

a Lesen Sie die Einladung und beantworten Sie die Fragen.

1. Wann ist die Geburtstagsparty?
2. Wo ist die Geburtstagsparty?
3. Wer ist eingeladen?
4. Wer hat Geburtstag?

b Lesen Sie die Antworten und sagen Sie. Wer kann auf die Party kommen/Wer nicht?

c Sie sind auch zur Geburtstagsparty eingeladen. Schreiben Sie eine Antwort per E-mail/SMS.

Şekil 4. DMS okuma etkinliği S. 88 (2/ab)

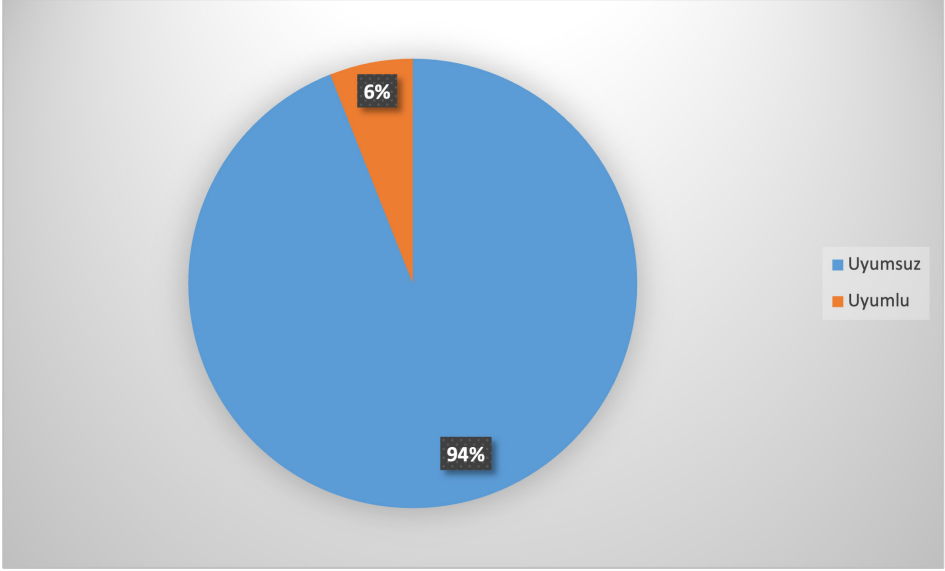
Sonuç

Yabancı dilde kullanılan ders kitaplarının 2001 yılında yayınlanan Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni ölçeklerine uyması büyük bir önem arz etmektedir. Çünkü AOBM ölçekleri, dil yeterliliği için belirlenen kriterlerin ana kaynağıdır ve dünyada birçok eğitim kuruluşu tarafından kabul görmektedir. Bu araştırmada, Deutsch Macht Spaß A1. 2 kitabındaki etkinlikler; AOBM kriterleri çerçevesinde incelenmiş olup, bu kriterlere ilişkin etkinliklere yer verilip verilmediğine ve bu etkinliklerin ne kadar uygun olduğuna (Sayısal dağılımına) yönelik tespitler yapılmıştır.

Ders kitabındaki aktivitelerde okuma becerisine yönelik katalog ve afiş gibi yazılı metinlerdeki bilindik adlar, sözcükler ve çok basit tümcelere yer verilmezken, duyuru gibi yazılı metinlerdeki bilindik adlar, sözcükler ve çok basit tümcelere yer verildiği tespit edilmiştir.

Ayrıca AOBM kriterlerine yönelik kitapta yer verilen etkinliklere, 1., 4. ve 8. ünitelerde rastlanmıştır. Kitapta geri kalan ünitelerde bu doğrultuda hiç bir etkinliğe rastlanmamıştır. Bu durum etkinliklerin, ünitelere oranla eşit dağılımın gerçekleşmediğini gözler önüne sermektedir.

Ders kitabında 68 sayıda olan okuma etkinliklerinin, sadece 4 tanesinin AOBM ölçütlerine uyduğu tespit edilmiştir. Kitaptaki etkinliklerin sadece %6 oranında AOBM ölçütlerine uyduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bu durum grafik 1’de ifade edilmektedir.

Grafik 1. DMS'deki Okuma Etkinliklerin AOBM Kriterlerine Uyumluluk Oranı

Sonuç olarak ortaöğretim MEB kurumlarında okutulan Deutsch Mach Spaß A1. 2 Almanca ders kitabında, aktiviteler ve uygulamalar merkezde olmak üzere; AOBM çerçevesinde okuma becerisi için belirlenmiş olan ölçütlere uygunluğu analiz edilmiş ve %94 oranında uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Kaynakça:

ATEŞ, Elif ve AYTEKİN, Halil (2020). “Küreselleşen dünyada çok kültürlülük ve yabancı dil eğitimi.” *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, XV, 26: 4563-4579. DOI: 10.26466/opus.651385

COOLS, Dorien & SERCU, Lies (2006). “Die Beurteilung von Lehrwerken an Hand des gemeinsamen Europäischen Referenzrahmens für Sprachen: Eine empirische Untersuchung von zwei kürzlich erschienenen Lehrwerken für Deutsch als Fremdsprache.” *Zeitschrift für interkulturellen Fremdsprachenunterricht*, XI, 3.

GÜLER, Gülten (2005). Avrupa Konseyi Ortak Dil Kriterleri Çerçeve Programı ve Türkiye’de yabancı dil öğretim süreçleri. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, VII, 1: 89-106. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/trakyasobed/issue/30235/326540>.

KAÇAR, Halil İbrahim. (2012). “Arapça Öğretiminde İdeal Bir Okuma-Anlama Becerisi Üzerine”. *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, XLIII, 2: 167-184

ISMAIL, Hijril, SYAHRUZAH, Juang Kurnlawan & BASUKI, B. (2017). “Improving the students’ reading skill through translation Method.” *Journal Of English Education*. II: 124-131. 10.31327/Jee.V2i2.405.

İŞCAN, Adem. (2016). “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Okuma Becerisi Kazandırmada Filmlerin Kullanımı.” *Journal of Turkish Studies*. XI: 487-487. 10.7827/TurkishStudies.11290.

MEB (2009). “Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni”. Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.

MEB (2018). “Deutsch Macht Spaß A1.2 Schülerbuch”. Yayın yeri: Devlet Kitapları

UÇAR, Muhammed Mustafa, KALKAN, Hasan Kazım (2021). “Sicher B1+” Kitabı Okuma Metinlerindeki Kelime Hazinesinin B1 Düzeyine Uygunluğuna Yönelik Bir Araştırma.” *Alman Dili ve Kültürü Araştırmaları Dergisi*, III, 5: 29-53. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/alkad/issue/62740/908756>

UÇAR, Muhammed Mustafa (2021). “*Deutsch macht Spaß*” ve “*Menschen*” Kitaplarının Kelime Hazinesi Bakımından Karşılaştırılması (Yüksek Lisans Tezi).

QUETZ, Jürgen (2001). “Der gemeinsame europäische Referenzrahmen.” *Info DaF*, XXVIII, 6: 553-563.

SCHNEIDER, Günther (2001): “Mehrsprachigkeit sichtbar machen.” *Funktionen und Merkmale des europäischen Sprachenportfolios. Deutsch als Fremdsprache an der Schwelle zum 21. Jahrhundert*. (Sonja Kuri & Robert Saxer Hrsg.). Innsbruck; Wien; München; Bozen: Studien- Verlag, 197-210.

SCHMIDT, Torben (2016). “Sprechen und Interagieren”, *Handbuch Fremdsprachenunterricht (Vol. 8043)*, (BAUSCH, Karl Richard, KRUMM, Hans Jürgen, BURWITZ-MELZER, Eva & MEHLHORN, Grit Eds.), Tübingen: A Francke Verlag, 102-106.

ŞAHİN, Ayten (2010). *Avrupa dil gelişim dosyası bağlamında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde okuma becerisini geliştirmeye yönelik malzeme oluşturma* (Doctoral dissertation, DEÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü).

TRIM, John, NORTH, Brian, COSTE, Daniel, SHEILS, Joseph, QUETZ, Jürgen, SCHNEIDER, Günther ... & de l'Europe, Consejo (2001). "Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen: lernen, lehren, beurteilen." Berlin: Langenscheidt.

Extended Abstract

The purpose of the study was to determine, the compliance of the reading texts in German textbook Deutsch Macht Spaß A1.2 (DMS) with the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) criteria. The questions that are answered on this research have the following nature:

Was the textbook Deutsch Macht Spaß A1.2 prepared in the light of Common European Framework of Reference?

In which degree is the DMS A1.2 in compliance with the standards of the CEFR?

Does the aforementioned textbook include the reading texts; notices, posters and catalogues that are within criteria of CEFR reading competence?

This study’s literature reviews purpose is to analyze the Deutsch macht Spaß A1.2, a secondary school German textbook, within the framework of the criteria established on reading skill in CEFR. In line with the analyses, the suitability of the aforementioned book with the CEFR will be determined. Currently, this book is used as a textbook in 11th and 12th grade grades in Anatolian high schools affiliated to the Ministry of National Education. The suitability of such a widely used book with CEFR was questioned and so it was decided to carry out this study. It is thought that the findings that can be obtained are important in terms of contributing to the updating of the current textbooks examined and the preparation of the new textbooks to be written with the desired features.

In this research, first of all, the problem situation, the textbook and the criteria were determined. After the study was limited, the reading texts in the Deutsch Macht Spaß A1.2 book were determined, and then evaluated according to the requirements in CEFR. Each reading text was analyzed one by one and compared with CEFR. In the Findings and Discussion section of the study, these data are explained and the research is concluded. In this study, the mentioned textbook is compared with CEFR and its suitability with CEFR is tried to be determined. Therefore, the model of this study was chosen as a case study model, one of the qualitative research methods. The sample of the study is the Deutsch Macht Spaß A1.2 textbook, which is used in teaching German as a foreign language in Anatolian high schools affiliated to the Ministry of National Education. In this context, the universe of the study consists of foreign language textbooks used for foreign language education at all school levels affiliated to the Ministry of National Education.

This study is limited to the reading competence of A1 level criteria in CEFR page 36, which is explained in the following statement:

“I can understand familiar names, words and very simple sentences, for example on notices and posters or in catalogues.”

It is of great importance that textbooks used in foreign languages comply with the scales of the Common European Framework of Reference for Languages published in 2001. Because CEFR scales are the main source of criteria determined for language proficiency and are accepted by many educational institutions in the world. In this research, Deutsch Macht Spaß A1. activities in book 2; It has been examined within

the framework of CEFR criteria, and determinations have been made about whether activities related to these criteria are included and how appropriate (numerical distribution) these activities are.

While the activities in the course book do not include familiar names, words and very simple sentences in written texts such as catalogs and posters for reading skills, it has been determined that familiar names, words and very simple sentences in written texts such as announcements are included.

In addition, the activities included in the book for the CEFR criteria were found in the 1st, 4th and 8th units. No activity in this direction was found in the remaining units in the book. This situation reveals that the activities are not evenly distributed compared to the units.

It was determined that only 4 of the 68 reading activities in the textbook met the CEFR criteria. It was found that only 6% of the activities in the book met the criteria of CEFR.

Based on the end analysis and conclusion it was find out, that the compliance between Common European Framework of Reference and Deutsch Mach Spaß A1.2 German textbook, in regards of reading activities in center was at a rate of 94% unsuitable. This implicates that the CEFR criteria, which is created to serve the foreign language education were breached.

The limitations of the study were limited sample size, limited types of reading materials and limited reading criteria.

Future researches could assist the German textbook Deutsch Mach Spaß A1.2 to be updated or changed to suit the needs of foreign language students better.